

МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ
БЪЛГАРСКА АГЕНЦИЯ ПО БЕЗОПАСНОСТ НА ХРАНИТЕ

✉ Гр. София, 1606, бул. "Пенчо Славейков" № 15А
☎ +359 (0) 2 915 98 20, 📠 +359 (0) 2 954 95 93, www.babh.government.bg

Приложение №7

към Заповед № РД 09-298/20.05.2014 г.

**ПРОГРАМА
ЗА НАДЗОР НА БОЛЕСТТА "СИН ЕЗИК" ПО ПРЕЖИВНИТЕ ЖИВОТНИ
В Р БЪЛГАРИЯ ПРЕЗ 2014г.**

(съ-финансирана от Европейската Общност)

1. Идентификация на програмата:

Държава членка: **Република България**

Болест: **Син език по преживните животни**

Година на изпълнение: **2014**

Референция на настоящия документ: Закон за ветеринарномедицинската дейност и НАРЕДБА № 19 от 14.12.2005 г. за профилактика, ограничаване и ликвидиране на болестта син език по преживните животни, хармонизирана с Директива 2000/75/ЕС и Регламент (ЕО) № 1266/2007 НА КОМИСИЯТА от 26 октомври 2007 година относно правилата за прилагане на Директива 2000/75/ЕО на Съвета по отношение на контрола, наблюдението, надзора и ограниченията за движението на някои животни от видовете, възприемчиви към болестта син език.

Лица за контакти по изпълнение на програмата:

- д-р Илиан Бойковски - дирекция ЗХОЖКФ към ЦУ БАБХ, тел: +359 2 915 98 42; факс: +359 2 915 98 42; e-mail: ilian.boykovski@nvms.government.bg

- д-р Цвятко Александров – главен експерт в дирекция ЗХОЖКФ към ЦУ БАБХ, тел: +359 2 915 98 42; факс: +359 2 915 98 42; e-mail: tsv.alexandrov@nvms.government.bg

Дата на изпращане за одобрение от ЕК за съфинансиране: **30.04.2013**

2. Исторически данни за епидемиологичното развитие на болестта:

За първи път болестта син език по преживните животни е констатирано на територията на страната през месец юли 1999 г. в област Бургас. Никога до този момент болестта не е била констатирана на територии намиращи се след 42-ия паралел. От 06.07.1999 г. до средата на месец август заболяването се разпространи в четири региона – Бургаски, Ямболски, Хасковски и Кърджалийски, които се намират в съседство с южната граница на страната с Република Турция.

След констатиране на заболяването НВМС под ръководството на д-р Филип Мелор от Референтната лаборатория на ЕС по син език в Пърбрайт, Великобритания предприе незабавно мерки за неговата ерадикация:

- Чрез “стемпинг аут” и заграбване се унищожиха овцете с клиника на болестта син език. Унищожени бяха 975 броя овце.
- За борба с вектора на болестта се извършваше опушване с топли и студени разтвори чрез пръскане от самолет и специални пушки за целта на територията в радиус от 20 км около заразените селища.
- В биотопите на вектора се извършваше дезинсекция.
- Дезинсекция се извършваше в заразените животновъдни обекти, както и в тези които попадаха в предпазната и надзорната зона.
- Забранено бе придвижването на възприемчиви животни от засегнатите региони във вътрешността на страната.
- Забранена бе пашата на преживни животни в часовете, през които вектора е активен.
- Извършваше се дезинсекция на всички влизащи и излизащи превозни средства в предпазната и наблюдавана зони.
- Извършваше се изкъпване на дребните преживни животни в специално пригодени за целта бани с инсектицидни разтвори с репелентно действие.
- Едрите преживни животни (ЕПЖ) се обработваха с инсектицидни разтвори с репелентно действие с ръчни пръскачки.
- Изследваха се проби от диви преживни животни на територията на засегнатите региони.

В резултат на предприетите действия болестта бе ограничена само в рамките на 20 – 30 километра от южната граница в заразените региони.

От 1999 г. започна да се изпълнява програма за надзор над заболяването син език по преживните животни по южната граница на Република България, която включваше ежемесечно изследване (от месец май до месец октомври) на животни сентинели за наличие на антитела срещу вируса на болестта син език.

За определяне на серотипа на синия език бяха изпратени проби за типизиране в Референтната лаборатория на ЕС в Пърбрайт, Великобритания. Лабораторния анализ показва наличие на серотип № 9.

В края на месец септември 2001 г. за втори път бе констатирана болестта син език при животни отглеждани в близост до западната граница на Република България, граничеща с територията на Република Македония и Република Сърбия.

Унищожени бяха 22 броя овце, проявили клиника на болестта син език. НВМС незабавно предприе посочените по-горе мерки.

В началото на месец октомври 2006 г. при изследване на проби от сентинални животни по програмата за надзор от Бургаски регион, в непосредствена близост до границата с Република Турция бяха констатирани серопозитивни животни за син език, при които отсъстваше клиника характерна за болестта. Това е и последния случай на серопозитивни животни в Р България.

3. Описание на представената програма:

Програмата включва:

- Лабораторно изследване на кръвни проби от възприемчиви селскостопански животни и дивеч;
- Унищожаване на преживни животни показали клиника на болестта;
- Изплащане на обезщетения на собствениците на принудително убитите и заклани животни;
- Улавяне на куликуиди за количествено и видово определяне в случай на огнище на син език;
- Спешна ваксинация срещу заболяването, ако е необходимо;

4. Мерки съгласно програмата:

4.1. Кратко изложение на мерките в програмата

Продължение на програмата: **01.01.2014 - 31.12.2014**

Контрол

Тестване

Принудително клане на преживни животни, отглеждани в непосредствена близост до заразените с вируса на синия език животни.

Убиване на преживни животни с клинични признаци за болестта.

Ваксиниране при необходимост

Лечение

Плазиране на продуктите

Мониторинг или надзор

Други мерки (уточнете): третиране на възприемчиви животни с дезинсектицидни средства с репелентно действие.

Дезинсекция в местата на възпроизвеждане на вектора.

Забележка: В случай на доказване на вируса на синия език на територията на страната и при необходимост да бъде извършена спешна ваксинация, БАБХ ще осигури необходимата ваксина и разходите ще бъдат възстановени от Европейската Комисия.

Надзор на здравния статус на възприемчиви селскостопански животни

Кръвни проби за серологични изследвания ще бъдат взимани за периода 01.03.2014 – 30.11.2014 от сентинелни животни отглеждани в 30 населени места в 11 региона по южната и западната граница на Р България. Счита се, че най-голяма активност на вектора има през периода април - края на октомври. Все пак събиране на проби през

март може да открие по ранно проникване на вируса а проби взети през ноември могат да открият антитела от късна инфекция в края на октомври и началото на ноември. Активна циркулация на вектора през ноември е необичайна.

Сентинелните животни трябва да бъдат говеда родени след последните епидемии през 2001г, които никога не са били в контакт с вируса на синия език и не са били ваксинирани срещу заболяването.

Пасивен надзор върху здравния статус на възприемчиви селскостопански животни за откриване на клинични признаци на заболяването – особено при овце ще бъде извършван през цялата година по време на регулярните дейности на официални и регистрирани ветеринарни лекари. В случай на съмнение ще бъдат взимани проби за лабораторни анализи с цел потвърждаване или отхвърляне на съмнението.

В зависимост от епизоотична ситуация БАБХ може нареди вземането на кръвни проби за лабораторен анализ от преживни животни, отглеждани в близост до водоеми и карантинни станции, предназначени за събиране на преживните животни при вътреобщностната търговия и износ за трети страни.

Поради неблагоприятната епизоотична обстановка с болестта син език в някои държави-членки, е възможно вземане на кръвни проби от възприемчиви животни с произход от засегнатите страни. За контрол на заболяването във вътрешността на страната се предвижда да бъдат взети 500 проби от животни отглеждани в 20-километровата зона около ферми или събирателни центрове, където се отглеждат възприемчиви за син език животни внесени от засегнати страни.

Надзор на здравния статус на диви преживни

В случайна неблагоприятна епизоотична обстановка (огнища на син език в България или съседни държави) и в зависимост от ситуацията БАБХ може да разпорежи серологичен надзор при възприемчив дивеч (*Capreolus capreolus*, *Cervus elaphus*, *Dama dama*, *Ovis musimon*).

Контрол на вектора /Culicoides spp/ в случай на епизоотични огнища

В случайна неблагоприятна епизоотична обстановка (огнища на син език в България или съседни държави) и в зависимост от ситуацията БАБХ може да разпорежи събиране на *Culicoides* spp. със светлинни ловилки през активния за вектора (Април-Октомври) за видово определяне и търсене на вируса. Светлинните ловилки ще бъдат позиционирани в определени високорискови зони, в близост до животновъдни обекти и водни резервоари в две последователни нощи.

Пробите с куликоиди се надписват с дата и населено място от където са взети и се изпращат в лабораторията по “Арахноентомология” към НДНИВМИ – гр. София за изследване, придружени с писмо, в което се вписват всички събрани данни (температура и местоположение) по време на улова им.

Мерки при съмнение за син език

При съмнение за възникване на син език се предприемат мерките, посочени в Наредба № 19 от 14.12.2005 г. за профилактика, ограничаване и ликвидиране на болестта син език по преживните животни транспонираща Директива (ЕС) 2000/75 за профилактика, контрол и ерадикация на син език.

4.2. Посочване на централния орган, отговорен за надзора и координацията на отделите, отговарящи за изпълнението на програмата:

4.2.1. отдел “Заразни болести” към дирекция “Здравеопазване и хуманно отношение към животните” при Централно Управление на Българска агенция по безопасност на храните, има следните задължения:

1. Изготвя програмата за надзор на болестта син език по преживните животни и я представя за одобряване пред Европейската комисия (ЕК).
2. Контролира изпълнението на програмата.
3. Събира и анализира данните за изследваните за син език сентинелни животни.
4. В случай, на възникване на болестта – изследване на преживни животни в предпазната и наблюдавана зона.
5. Обобщава данните за серопозитивните животни.
6. Обобщава данните от извършените разходи за надзора от регионите със сентинелни животни.
7. Води на отчет в базата данни на всички обекти с преживни животни, свободни от син език.
8. Изпраща ежегоден доклад до Европейската комисия, в който се посочват данните по т. 1-7.

4.2.2. На регионално ниво Областна дирекция по безопасност на храните (ОДБХ) и началник отдел “Здравеопазване на животните”, имат следните задължения:

1. Контролира изпълнението на програмата за надзор на син език на регионално ниво.
2. Събира и анализира данните за изследваните за син език животни в региона.
3. Обобщава данните за серопозитивните за син език животни.
4. Обобщава данните за открити серопозитивни диви животни.
5. Обобщава данните от извършените разходи за надзора на синия език на регионално ниво.
6. Води на отчет в базата данни всички обекти с ДПЖ, свободни от бруцелоза.
7. Събира и изпраща проби за видово и количествено определяне на уловените куликуиди.
8. Изпраща месечен доклад, в който се посочват данните по т. 1-8 в Дирекция “ЗХОЖ” в БАБХ.

4.2.3. Официалния ветеринарен лекар има следните задължения:

1. Контролира изпълнението на програмата за надзор на синия език в съответната община.
2. Контролира вземането и изпращането на проби от сентинелните животни.
3. Събира и анализира данните за изследваните животни за син език от регистрираните ветеринарни лекари на ветеринарна практика, сключили договор със собственици на животновъдни обекти на територията на общината.
4. Обобщава данните за серопозитивните преживни животни (домашни и диви) намиращи се на територията на общината.

5. Обобщава данните от извършените разходи за надзора и ерадикация на синия език в общината за която отговаря.
6. Води на отчет в базата данни всички обекти с преживни животни, свободни от син език
7. Изпраща месечен доклад, в който се посочват данните по т. 1-6 в ОДБХ, отдел “Здравеопазване на животните”.

4.2.4. Регистрираните ветеринарни лекари на ветеринарна практика имат следните задължения:

1. Вземат и изпращат проби за изследване за син език по преживните животни.
2. Събират и обобщават данните за изследваните преживните животни от животновъдните обекти, с които имат сключени договори за изпълнение на държавната профилактична програма.
3. Обобщават данните за серопозитивните за син език животни от животновъдните обекти, с които имат сключени договори за изпълнение на държавната профилактична програма.
4. Обобщават данните от направените разходи за надзор и ерадикация на синия език във животновъдните обекти, с които имат сключени договори за изпълнение на държавната профилактична програма.
5. Съставят списък с номерата на регистрираните животновъдни обекти за преживни животни, свободни от син език.
6. Изпращат месечен доклад до официалния ветеринарен лекар, в който се посочват данните по т. 1-5.

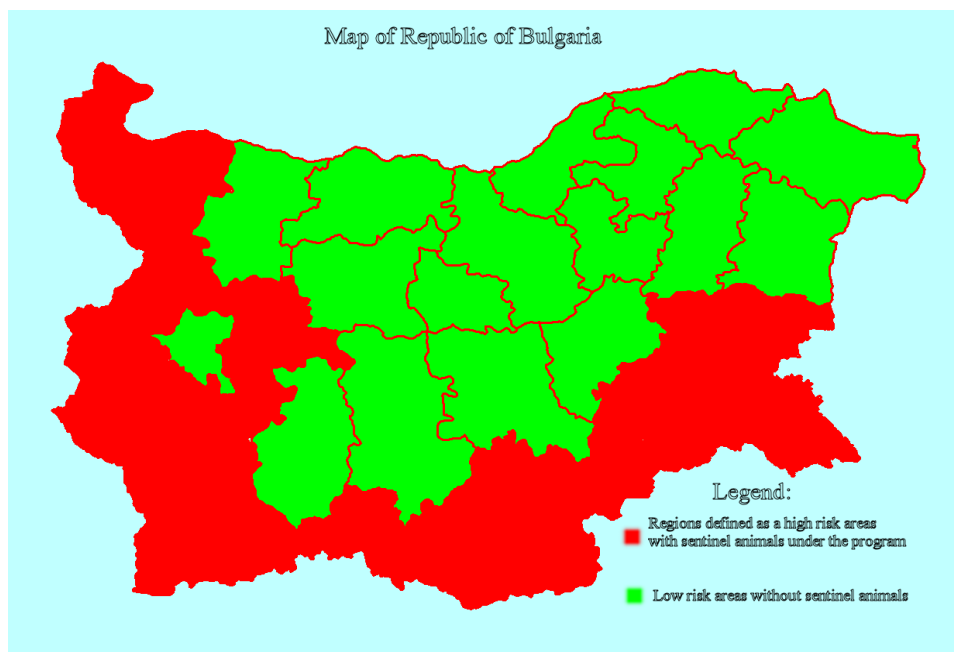
4.2.5. Диагностика: извършва се само в Референтната лаборатория по екзотични болести към Националния Диагностичен Научно Изследователски Ветеринарно Медицински Институт/НДНИВМИ/, гр. София. Пробите с куликоиди се изпращат в лабораторията по “Арахноентомология” към НДНИВМИ – гр. София.

4.3. Описание и разграничение на географските и административните райони, в които ще се изпълнява програмата.

Програмата ще се изпълнява в 30 населени места на територията на регионите определени, като високо-рискови по отношение на болестта син език: Бургас, Ямбол, Хасково, Кърджали, Смолян, Благоевград, Кюстендил, Перник, София област, Монтана и Видин (фигура 1):

Допълнително трябва да бъдат взети 500 проби от Говеда, намиращи се в 20 - км зона около ферми или събирателни центрове, където се отглеждат съмнителни за син език животни от засегнати страни. По този начин ще се осъществява контрол и във вътрешността на страната.

Пасивен надзор за откриване на клинични признаци на заболяването ще бъде извършен на територията на цялата страна. Планирани са взимане на 100 кръвни проби в случай на съмнение за заболяването.

Фигура 1: Високо рискови за син език региони

4.4. Мерки, изпълнявани по програмата:

4.4.1. Мерки и условия на узаконяване по отношение на регистрацията на фермите:

Закон за ветеринарномедицинската дейност чл. 51, който гласи, че животните подлежат на идентификация, а животновъдните обекти на регистрация в БАБХ, както и Регламент (ЕО) № 1760/2000 на Европейския парламент и на Съвета от 17 юли 2000 година за създаване на система за идентификация и регистрация на едър рогат добитък и относно етикетирването на говеждо месо и за отмяна на Регламент (ЕО) № 820/97/ на Съвета, Регламент (ЕО) № 21/2004/ на Съвета от 17 декември за създаване на система за идентификация и регистрация на животни от рода на овцете и козите и за изменение на Регламент (ЕО) 1782/2003 и на Директиви 92/102/ЕИО и 64/432/ЕИО и Наредба № 61 от 9 май 2006 г. за условията и реда за официална идентификация на животните, за които не са предвидени изисквания в регламент на Европейския съюз (загл. изм. – ДВ, бр. 90 от 2013 г., в сила от 15.10.2013 г.)

4.4.2. Мерки и условия на узаконяване по отношение на идентификацията на животните:

Закон за ветеринарномедицинската дейност, чл. 51, който гласи, че животните подлежат на идентификация, а животновъдните обекти на регистрация в БАБХ и Наредба № 61 от 9 май 2006 г. за условията и реда за официална идентификация на животните, за които не са предвидени изисквания в регламент на Европейския съюз (загл. изм. – ДВ, бр. 90 от 2013 г., в сила от 15.10.2013 г.) и Наредба № 6 от 8 октомври 2013 г. за изискванията към средствата за официална идентификация на животните и използването им, условията, реда и контрола по събиране, въвеждане, поддържане и използване на информацията в интегрираната информационна система.

4.4.3. Мерки и условия на узаконяване по отношение на уведомяване за болестта:

Закон за ветеринарномедицинската дейност чл. 124 и Наредба № 23 от 14.12.2005 г. за реда и начина за обявяване и регистрацията на заразните болести по животните, хармонизирана с директива № 82/894 на Европейския Съюз.

4.4.4. Мерки и условия на узаконяване по отношение на случаи с положителен резултат:

Съгласно, чл. 47, ал. 1 от Закона за ветеринарномедицинската дейност се прилагат мерки за профилактика, ограничаване и ликвидиране на заболяванията, които включват забрани за придвижване на животни.

Съгласно, чл. 45, ал. 3, т. 1 от НАРЕДБА № 19 от 14.12.2005 г. за профилактика, ограничаване и ликвидиране на болестта син език по преживните животни, хармонизирана с Директива 2000/76/ЕС.

4.4.5. Мерки и условия на узаконяване по отношение на различното окачествяване на животни и стада:

Извършва се съгласно Наредба за условията и реда за разходване на средствата за покриване на разходите, свързани с епизоотичните рискове.

Съгласно, чл. 6, ал. 1 и ал. 2 на тази наредба се прави разлика при окачествяването на стокови животни и чистопородни разплодни животни.

4.4.6. Контролни процедури и по-специално правила за движението на животни, предразположени към заразяване с дадена болест и редовната инспекция на скотовъдните ферми или засегнатите райони

Съгласно чл. 47, ал. 2 от ЗВД се налагат ограничения за придвижване на заразени и контактни животни.

4.4.7. Мерки и условия на узаконяване по отношение на контрола (тестване, ваксинации,...) на болестта:

Предприемат се мерките съгласно Наредба № 19 от 14.12.2005 г. за профилактика, ограничаване и ликвидиране на болестта син език по преживните животни

4.4.8. Мерки и условия на узаконяване по отношение на компенсация на собствениците за заклани и убити животни:

Съгласно Наредба за условията и реда за разходване на средствата за покриване на разходите, свързани с епизоотичните рискове се изплащат обезщетения на собствениците на принудително убити или заклани животни.

5. Общо описание на разходите и ползите:

1. Разходи за вземане и транспортиране на проби за тестване до Националната референтна лаборатория по екзотични болести в гр. София.
2. Разходи за закупуване на необходимите диагностични китове.
3. Разходи за обезщетения на собствениците за принудително убити и заклани преживни животни.

4. Разходи за заплащане на труда на изпълнителите на програмата.
5. Надзор над болестта син език по преживните и ерадикация в случай на възникване.
6. В случай на ваксинация – разходи за ваксини.

6. Данни за епидемиологичната ситуация през последните пет години.

6.1. Еволюция на заболяването

6.1.1. Данни за еволюция на заболяването

По време на последните пет години не е откриван вируса на син език в България. В началото на октомври 2006 г. като резултат от изпитването на пробите от животни сентинели под програмата за надзор, серопозитивни животни за син език, без да показват клинични признаци са открити в района на Бургас близо да границата с Република Турция. От тогава не са открити серопозитивни животни на територията на страната.

6.2. Стратифицирани данни за надзор и лабораторни тестове

6.2.1 Стратифицирани данни за надзор и лабораторни тестове (една таблица за година и за болест/вид)

Година: 2007

животински видове: говеда & кози

Заболяване: син език

Серологични тестове: Competitive ELISA

Регион	Серологични тестове	
	Брой тестове	Брой положителни
София област	140	0
Кюстендил	308	0
Благоевград	280	0
Видин	280	0
Монтана	280	0
Смолян	280	0
Перник	140	0
Бургас	840	0
Ямбол	280	0
Кърджали	840	0
Хасково	420	0
Общо	4088	0

Година: 2008

животински видове: говеда & кози

Заболяване: син език

Серологични тестове: Competitive ELISA

Регион	Серологични тестове	
	Брой тестове	Брой положителни
София област	177	0
Кюстендил	134	0
Благоевград	256	0

Видин	222	0
Монтана	118	0
Смолян	141	0
Перник	72	0
Бургас	68	0
Ямбол	104	0
Кърджали	130	0
Хасково	100	0
Общо	1522	0

Година: 2009

животински видове: говеда & кози

Заболяване: син език

Серологични тестове: Competitive ELISA

Регион	Серологични тестове	
	Брой тестове	Брой тестове
София област	342	0
Кюстендил	345	0
Благоевград	727	0
Видин	563	0
Монтана	352	0
Смолян	329	0
Перник	252	0
Бургас	279	0
Ямбол	379	0
Кърджали	534	0
Хасково	277	0
Общо	4379	0

Година: 2010

животински видове: говеда & кози

Заболяване: син език

Серологични тестове: Competitive ELISA

Регион	Серологични тестове	
	Брой тестове	Брой тестове
София област	280	0
Кюстендил	315	0
Благоевград	637	0
Видин	364	0
Монтана	270	0
Смолян	390	0
Перник	135	0
Бургас	260	0
Ямбол	397	0
Кърджали	360	0
Хасково	420	0
Общо	3828	0

Година: 2011

животински видове: говеда

Заболяване: син език

Серологични тестове: Competitive ELISA

Регион	Серологични тестове	
	Брой тестове	Брой тестове
София област	215	0
Кюстендил	235	0
Благоевград	601	0
Видин	280	0
Монтана	210	0
Смолян	345	0
Перник	120	0
Бургас	200	0
Ямбол	271	0
Кърджали	270	0
Хасково	210	0
Общо	2957	0

Година: 2012

животински видове: говеда

Заболяване: син език

Серологични тестове: Competitive ELISA

Регион	Серологични тестове	
	Брой тестове	Брой тестове
София област	279	0
Кюстендил	358	0
Благоевград	694	0
Видин	377	0
Монтана	275	0
Смолян	405	0
Перник	135	0
Бургас	506	0
Ямбол	405	0
Кърджали	405	0
Хасково	306	0
Общо	4145	0

7. Цели

7.1. Цели по отношение на тестовете

7.1.1. Цели на диагностичните тестове: надзор на болестта син език на територията на Р България.

7.1.1.1. Брой и спецификация на тестовете:

Описание на използваните серологични тестове: competitive ELISA

Описание на използваните вирусологични тестове: в случай на ELISA положителни резултати ще бъде извършен PCR тест.

План за надзор на синия език през 2014г /Период: 01.03.2014 – 30.11.2014/

Заболяване: Син език

животински видове: говеда *

Регион	Брой на серологичните проби от ГВ по региони	Брой на пробите за месец	По населени места
Бургас	495	55	Малко Търново – 20 Кости - 20 Белеврен – 15
Ямбол	405	45	Странджа - 15 Мамарчево -15 Лесово - 15
Хасково	405	45	Маточина – 15 Свиленград – 15 Мандрица - 15
Кърджали	405	45	Черничево – 15 Кирково - 15 Токачка - 15
Смолян	405	45	Златоград - 15 Поляна - 15 Горна Арда- 15
Благоевград	675	75	Илинден –15 Марикостено – 15 Годешево- 15 Тополица - 15 Падеш - 15
Кюстендил	320	40	Цървалица - 15 Гръмляно–15 Трекляно - 10
Перник	135	15	Трън - 15
София	270	30	Калотина - 15 Годеч - 15
Монтана	270	30	Берковица – 15 Чипровци - 15
Видин	270	30	Чупрене - 15 Брегово - 15
други	500 **		Населени места от цялата територия на България
Общо	4555 кръвни проби		

* Говедата от които се взимат проби трябва да са родени след 2001г, никога да не са били в контакт с вируса на синия език и никога да не са били ваксинирани срещу заболяването.

** 500 кръвни проби се взимат от говеда в 20км. Зона около обекти и събирателни центрове където са вкарани възприемчиви животни с произход инфектирани страни.

Забележка: Предвидени са 100 кръвни проби от говеда, овце и козе в случай на съмнение на заболяването. Ако епизоотичната обстановка изиска БАБХ може да разпореда събиране и изследване на 50 кръвни проби от диви преживни.

Забележка: Броя проби се определя на основание на броя на едрите преживни животни в населените места, включени в програмата. В случай, че няма едри преживни или броя им е недостатъчен се взимат проби от кози.

8. Подробен анализ на разходите по програмата

Разходи за	Спецификации	Брой единици	Единична цена в евро	Общо разходи в евро	Искане за финансиране от Общността (да/не)
<i>1. Тестове</i>					
1.1. Разходи за анализи	Competitive ELISA	4555 *	2	9110	да
		100 **	2	200	да
		50 ***	2	100	да
	PCR	100	10	1 000	да
1.2. Разходи за взимане на проби		4700	0,20	940	да
1.3. Други разходи – пакетирани и транспортирани на проби до лабораториите		4700	0,20	940	да
Общо:				12 290	да
2. Ваксинация (само ако ситуацията изисква)					
2.1. Ваксини		140 000	0.45	63 000	да
2.2 Прилагане на ваксините					
говеда		20 000	1.5	30 000	да
овце/кози		120 000	0.75	90 000	да
Общо:				183 000	

* Серологични тестове за говеда посочени в таблицата по т. 7.1.1.1.

** Серологични тестове за говеда, овце и кози в рамките на пасивния надзор

*** Серологични тестове за възприемчив дивеч

Общо разходи за изпълнението на програмата за синия език – **195 290** евро